

ევროპის არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის კონვენცია

(ვრანადა 3.10.1985)

თითოეული მხარე კისრულობს, წაახალისოს, მემკვიდრეობის არქიტექტურული და ისტორიული ხასიათის გათვალისწინებით:

დაცული ქონების გამოყენება, თანამედროვე წინამდებარე კონვენციის ხელისმომწერი ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოები, მხედველობაში იღებენ, რა, ევროპის საბჭოს მიზანს წევრ სახელმწიფოთა უფრო მჭიდრო ერთობის მიღწევას, რათა *inter alia* უზრუნველყოფილი იქნას მათი საერთო მემკვიდრეობის იდუალებისა და პრინციპების დაცვა და განხორციელება.

აღიარებენ რა, რომ არქიტექტურული მემკვიდრეობა წარმოადგენს ევროპის კულტურული მემკვიდრეობის მრავალფეროვნებისა და სიმდიდრის შეუდარებელ გამოხატვას, რომელიც ჩვენს წარსულისა და ყველა ევროპელის საერთო საგანძურის საუკეთესო მაგალითია.

ითვალისწინებენ რა 1954 წლის 19 დეკემბერს პარიზში ხელმოწერილ ევროპულ კულტურულ კონვენციას, კერძოდ მის N 1 მუხლს.

ითვალისწინებენ რა 1975 წლის 26 სექტემბერს ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის მიერ მიღებულ ევროპის არქიტექტურული მემკვიდრეობის ქარტიას და 1976 წლის 14 აპრილს მიღებულ რეზოლუციას (76) 28, რომელიც ეხება ეროვნული კანონმდებლობისა და წესდების მისადაგებას არქიტექტურული მემკვიდრეობის ინტეგრირებულ დაცვასთან.

ითვალისწინებენ რა ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის რეკომენდაციას R (80) 16 წევრი სახელმწიფოებისადმი, რომელიც ეხება არქიტექტორების, ურბანისტების, ინჟინერ-მშენებლებისა და პეიზაჟისტების სპეციალურ მომზადებას, აგრეთვე რეკომენდაციას R (81) 13, მიღებულს 1981 წლის 1 ივლისს მინისტრთა კომიტეტის მიერ, რომელიც ეხება ხელოსნობის დარგში ზოგიერთი ხელობის გაქრობისაგან გადარჩენის ზომებს.

შეახსენებენ რა იმას, რომ მეტად მნიშვნელოვანია, მომავალ თაობებს დაუვტოვოთ კულტურულ ფასეულობათა სისტემა, გაუმჯობესდეს ქალაქში და სოფლად ცხოვრების პირობები და ამასთან ხელი შეეწყოს ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ განვითარებას სახელმწიფოებსა და რეგიონებში.

აღნიშნავენ რა აუცილებლობას, მიღწეულ იქნას შეთანხმება ერთობლივი პოლიტიტიკის ძირითად ორიენტაციებზე, რაც უზრუნველყოფს არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვასა და წარმოჩენას,

შეთანხმდნენ შემდეგ ზე:

არქიტექტურული მემკვიდრეობის განსაზღვრება

მუხლი 1

წინამდებარე კონვენციის მიზნებისათვის გამოთქმა „არქიტექტურული მემკვიდრეობა“, გულისხმობს შემდეგი სახის უძრავ ქონებას:

1. ძველები: ყველა შენობა-ნაგებობა რომელსაც გააჩნია ისტორიული, არქეოლოგიური, ესთეტიკური, მეცნიერული, სოციალური თუ ტექნიკური ღირებულება, მათი დეკორატიული ელემენტების ჩათვლით.

2. არქიტექტურული ანსამბლები: ქალაქისა თუ სოფლის შენობათა ჯგუფები, რომლებიც აღსანიშნავია ისტორიული, არქეოლოგიური, ესთეტიკური, მეცნიერული, სოციალური თუ ტექნიკური თვალსაზრისით და საკმაოდ კომპაქტურია, რათა შესაძლებელი იყოს მათი ტოპოგრაფიული გამოცალკევება.

3. ნაკვეთები: ადამიანის და ბუნების ერთობლივი ქმნილებები, რომლებიც ნაწილობრივ ჩაშენებულია და საკმარისად თვითმყოფადია იმისათვის, რომ გამოცალკევდეს ტოპოგრაფიულად და გააჩნია ისტორიული, არქეოლოგიური, ესთეტიკური, მეცნიერული, სოციალური თუ ტექნიკური ღირებულება.

დასაცავი ქონების იდენტიფიკაცია

მუხლი 2

იმისათვის, რომ სისუსტით მოხდეს ძველების, არქიტექტურული ანსამბლებისა და ნაკვეთების იდენტიფიკაცია, ყოველი მხარე ვალდებულია ჩაატაროს მათი ინვენტარიზაცია და საშიშროების შემთხვევაში უმოკლეს ვადებში შეადგინოს სათანადო დოკუმენტაცია.

დაცვის ლეგალური პროცედურები

მუხლი 3

თითოეული მხარე ვალდებულია:

1. ჩამოაყალიბოს არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის იურიდიული სისტემა.
2. უზრუნველყოს ამ სისტემის მეშვეობით და თითოეული ქვეყნისა თუ რეგიონისათვის დამახასიათებელი საშუალებებით ძველების, არქიტექტურული ანსამბლებისა და ნაკვეთების დაცვა.

მუხლი 4

თითოეული მხარე ვალდებულია:

1. ხსენებული მემკვიდრეობის დაცვის მიზნით აამოქმედოს კონტროლისა და შესაბამისი ნებართვების პროცედურები.
2. არ დაუშვას დაცული ქონების დამახინჯება, გაფუჭება ან დანგრევა. ამ პერსპექტივაში ყოველი მხარე კისრულობს, კანონმდებლობაში შეიტანოს, (თუ ჯერ არ აქვს შეტანილი) შექმნილი დამატებანი:

ა) დაცული ძველების დანგრევისა თუ გადაკეთების პროექტები წარედგინოს კომპეტენტურ ორგანოებს, ისევე, როგორც პროექტები, რომლებიც მათ გარემოცვას ეხება.

ბ) კომპეტენტურ ორგანოებს წარედგინოს პროექტები, რომლებიც ეხება არქიტექტურულ ანსამბლში (მთლიანად თუ ნაწილობრივ) ან ნაკვეთში: ნაგებობების დანგრევას, ახალი შენობის აგებას, მნიშვნელოვან ცვლილებებს, რომლებმაც შეიძლება ზიანი მიაყენონ არქიტექტურული ანსამბლის ან ნაკვეთის ხასიათს.

გ) შესაძლებლობა მიეცეს სახელმწიფო ხელისუფლებას, მოსთხოვოს დაცული ქონების მფლობელს, ჩაატაროს სამუშაოები ან შეენაცვლოს მას, თუ მფლობელი თავს ვერ ართმევს ყოველივეს.

დ) დაცული ქონების საგალდებულო შესყიდვას.

მუხლი 5

თითოეული მხარე ვალდებულია აკრძალოს დაცული ძეგლის მთლიანი თუ ნაწილობრივი გადატანა, თუ ამას არ ითხოვს ამ ძეგლის მატერიალური შენარჩუნების აუცილებლობა. ასეთ შემთხვევაში კომპეტენტური ორგანო ყველა ზომებს მიიღებს მისი დემონტაჟის, გადატანის და ახალ ადგილზე მონტაჟის უსაფრთხოებისათვის.

დამატებითი ზომები

მუხლი 6

თითოეული მხარე ვალდებულია:

1. გაითვალისწინოს ეროვნული, რეგიონალური და ადგილობრივი კომპეტენციის ან ადგილობრივი ბიუჯეტის შესაბამისად მათ ტერიტორიაზე განლაგებული არქიტექტურული მემკვიდრეობის რესტავრაცია და შენახვის ფინანსური მხარდაჭერა.
2. უკიდურეს შემთხვევაში მიმართოს დაბეგვრის ზომებს ამ მემკვიდრეობის შესანარჩუნებლად.
3. წახალისოს კერძო ინიციატივები არქიტექტურული მემკვიდრეობის რესტავრაციისა და შენახვის გარეშე.

მუხლი 7

ყოველი მხარე ვალდებულია არქიტექტურული ანსამბლისა და ნაკვეთების შიგნით, ძეგლთა მისაღვომებთან, მიიღოს ზომები გარემოს გასაუმჯობესებლად.

მუხლი 8

არქიტექტურული მემკვიდრეობის ფიზიკური დაზიანების რისკის შეზღუდვის მიზნით, თითოეული მხარე კისრულობს:

1. ხელი შეუწყოს მეცნიერულ კვლევას, რომელიც მიზნად ისახავს გარემოს გაბინძურების გავლენის შესწავლა-დადგენას და ამ ზეგავლენის შექცევას თუ აღკვეთის ზომების გამოწვევას.
2. გარემოს გაბინძურების წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკაში გაითვალისწინოს არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის სპეციფიკური მოვლენები.

სანქციები

მუხლი 9

თითოეული მხარე ვალდებულია, იმ ძალაუფლების ფარგლებში, რაც მას გააჩნია, არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის კანონის დარღვევა იქცეს მკაცრი და შესაფერისი სასჯელის საგნად. ამ ზომებს უნდა შეეძლოს აიძულოს დამრღვევი დაანგრიოს ახალი ნაგებობა, რომელიც არაკანონიერად არის აშენებული, ან დააბრუნოს დაცული ქონების პორფანდელი სახე.

კონსერვაციის პოლიტიკა

მუხლი 10

თითოეული მხარე კისრულობს, გაატაროს ინტეგრირებული კონსერვაციის პოლიტიკა, რომელიც:

1. არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვას მიანიჭებს ადგილს ურბანიზაციისა და მიწადმოწყობის უმნიშვნელოვანეს ამოცანებს შორის და რომელიც აუცილებლად გაიზიარებს მის მოთხოვნებს დაეკავშირებისა და სამუშაოთა ნებადართვის პროცედურების ჩამოყალიბებისას.

2. წაახლისებს არქიტექტურული მემკვიდრეობის რესტავრაციისა და მოვლის პროგრამებს.

3. არქიტექტურული მემკვიდრეობის კონსერვაციას, განვითარებას და წარმოჩენას განდის კულტურის, გარემოს დაცვის და მიწათმოწყობის პოლიტიკის უმთავრეს ელემენტად.

4. ხელს შეუწყობს, როცა ეს შესაძლებელია, მიწათმოწყობისა და ურბანიზმის პროცესების მსვლელობისას ისეთი ნაგებობების დაცვას და გამოყენებას, რომლებიც შესაძლებელია არ ამართლებენ დაცვას წინამდებარე კონვენციის მე-3 მუხლის პარაგრაფი 1-ს მიხედვით, მაგრამ რომელთაც გაახნაით მნიშვნელობა ადგილმდებარეობის ან ცხოვრების ხარისხის მიხედვით.

5. წაახლისებს ტრადიციული ტექნიკებისა და მასალების გამოყენებას და განვითარებას, რაც აუცილებელია მემკვიდრეობის მომაგლისათვის.

- ცხოვრების მოთხოვნებთან გათვალისწინებით.
- ძველი შენობის თანამედროვე დანიშნულებით გამოყენება, როდესაც ეს გამართლებულია.

მუხლი 12

აღიარებს რა მხანგელების დაცულ ძეგლებში დაშვების მნიშვნელობას, თითოეული მხარე ვალდებულია, მიიღოს სათანადო ზომები რომ მხანგელთათვის გახსნამ, განსაკუთრებით მისასვლელების მოწყობამ, არ მიაყენოს ზიანი ძეგლების არქიტექტურულ და ისტორიულ ხასიათს.

მუხლი 13

ამ პოლიტიკის გატარების მიზნით, ყოველი მხარე კისრულობს თავისი პილოტიკური და ადმინისტრაციული ორგანიზაციის კონტექსტში განავითაროს ეფექტიანი თანამშრომლობა კონსერვაციის, კულტურის, გარემოს დაცვისა და მიწათმოწყობის მესვეურთა შორის.

მონაწილეობა და ასოციაციები

მუხლი 14

იმისათვის, რომ დაეხმაროს სახელმწიფო ხელისუფლების საქმიანობას არქიტექტურული მემკვიდრეობის შესწავლის, დაცვის, რესტავრაციის, მოვლის, მართვისა და წარმოჩენის დარგში ყოველი მხარე კისრულობს:

1. გადაწყვეტილების მიღების პროცესის სწავლას სტადიაზე შექმნას ინფორმაციას, კონსულტაციისა და თანამშრომლობის სტრუქტურები სახელმწიფოს, ადგილობრივ ხელისუფლებას, კულტურულ ორგანიზაციებსა და ასოციაციებს, აგრეთვე საზოგადოებას შორის.

2. ხელი შეუწყოს მეცნატებისა და საქველოქმედო ასოციაციების განვითარებას, რომლებიც ამ დარგში მოღვაწეობენ.

ინფორმაცია და განათლება

მუხლი 15

თითოეული მხარე ვალდებულია:

1. წარმოაჩინოს არქიტექტურული მექანიზმების დაცვის როლი საზოგადოებრივ აზრში, როგორც კულტურული ცნობის ელემენტი და როგორც ახლანდელი და მომავალი თაობების შთაგონების და შემოქმედების წყარო.

2. ამ მიზნით წახალისოს ინფორმაციისა და ინტერესის გადრეზუმების პოლიტიკა, კერძოდ კომუნიკაციისა და გავრცელების თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით, რომლის უშუალო მიზანი იქნება:

ა) გაუღვიძოს და განუვითაროს საზოგადოებას, სკოლის ასაკიდან, ინტერესი მექანიზმების დაცვის, ნაშენები გარემოსა და არქიტექტურისადმი.

ბ) წარმოაჩინოს კულტურული მექანიზმების ერთობა და ის კავშირი, რომელიც არსებობს არქიტექტურას, ხელოვნებას, ხალხურ ტრადიციებსა და ცხოვრების წესს შორის, იქნება ეს ევროპული, ეროვნული თუ რეგიონალური მასშტაბით.

მუხლი 16

თითოეული მხარე კისრულობს, ხელი შეუწყოს სხვადასხვა პროფესიებისა და ხელობების დაუფლებას, რომლებიც ემსახურებიან არქიტექტურული მექანიზმების დაცვას.

კონსერვაციის პოლიტიკის ევროპული კოორდინაცია

მუხლი 17

მხარეები ვალდებულნი არიან გაცვალონ ინფორმაცია პოლიტიკის კონსერვაციის შესახებ, რომელიც ეხება:

1. იმ მეთოდებს, რომლებიც უნდა იქნას მიღებული ინვენტარიზაციაში, ქონების დაცვასა და კონსერვაციაში, არქიტექტურული მექანიზმების ისტორიული ევოლუციის და პროგრესიული მატების გათვალისწინებით.

2. იმ ვხებს, რომლებიც უკვე შეათანხმეს არქიტექტურული მექანიზმების დაცვის მოთხოვნებსა და თანამედროვე ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მოთხოვნებს.

3. ახალი ტექნოლოგიების მიერ შემოთავაზებულ შესაძლებლობებს, როგორც იდენტიფიკაციის და რეგისტრაციის, ასევე მასალების დაზიანებას, სამეცნიერო კვლევას, სარესტავრაციო სამუშაოებისა და არქიტექტურული მექანიზმების მართვასა და ხელმძღვანელობას.

4. არქიტექტურული შემოქმედების წახალისების საშუალებებს, რაც იქნება ჩვენი ეპოქის შენატანი ევროპულ მექანიზმებში.

მუხლი 18

მხარეები კისრულობენ აღმოუჩინონ ერთმანეთს, როდესაც ეს საჭიროა: ტექნიკური ურთიერთდახმარება, რომელიც გამოიხატება არქიტექტურული მექანიზმების დაცვის სპეციალისტთა გაცვლითა და გამოცდილების გაზიარებით.

მუხლი 19

მხარეები კისრულობენ, მოქმედი კანონმდებლობისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებების ჩარჩოებში ხელი შეუწყონ არქიტექტურული მექანიზმების დაცვის სპეციალისტთა დაცვას ევროპული მასშტაბით და კადრების კვალიფიკაციის ამაღლებას.

მუხლი 20

წინამდებარე კონვენციის მიზნებისათვის ევროპის საბჭოს წესდების მე-17 მუხლის ძალით ევროსაბჭოს მინისტრთა კომიტეტი ქმნის ექსპერტთა კომიტეტს, რომელსაც ევალება კონვენციის ვატარების მეთვალყურეობა,

კერძოდ:

1. პერიოდულად წარუდგინოს ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს დასკვნა კონვენციის მონაწილე მხარეების სახელმწიფოებში არქიტექტურული მემკვიდრეობის პოლიტიკის მდგომარეობისა და კონვენციის პრინციპების განხორციელების შესახებ.
2. შესთავაზოს ევროპის მინისტრთა საბჭოს კომიტეტს ღონისძიებები, რომლებიც ხელს შეუწყობს კონვენციის დებულებათა განხორციელებას მრავალმხრივი საქმიანობის დარგში, ასევე კონვენციის გადასინჯვისა და შესწორების საქმეში და ფართო ფენებამდე კონვენციის მიზნების მიწოდებაში.
3. წარუდგინოს ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს რეკომენდაციები, რომლებიც ეხება ევროპის საბჭოში არაწევრი ქვეყნების შემოერთებას.

მუხლი 21

წინამდებარე კონვენციის დებულებანი არ ეწინააღმდეგება სხვა, უფრო ხელსაყრელ დებულებებს, რომლებიც ეხება შემდეგი დოკუმენტების, მუხლ 1-ში მოყვანილ ქონების დაცვას:

- 1972 წლის 16 ნოემბრის კონვენცია, რომელიც ეხება მსოფლიო კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის დაცვას.
- 1969 წლის 6 მაისის არქეოლოგიური მემკვიდრეობის დაცვის ევროპული კონვენცია.

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 22

1. წინამდებარე კონვენციის ხელმოწერა თავისუფალია ევროპის საბჭოს წევრი სახელმწიფოებისათვის. იგი ექვემდებარება რატიფიკაციას, მიღებას თუ დამტკიცებას. რატიფიკაციის მიღებისა თუ დამტკიცების სივლეები უნდა იქნას წარდგენილი გენერალურ მდივანთან.

2. წინამდებარე კონვენცია ძალაში შევა სამ თვეში, მას შემდეგ რაც ევროპის საბჭოს 3 სახელმწიფო განაცხადებს თანხმობას იყოს დაკავშირებული კონვენციით, წინა პარაგრაფის დებულების თანახმად, შემდგომი თვის პირველ რიცხვში.

3. იგი ძალაში შევა ნებისმიერ სახელმწიფოსთან მიმართებაში, რომელიც წინასწარ განაცხადებს თანხმობას იყოს მასში გაერთიანებული, თვის პირველ დღეს მას შემდეგ, რაც გავა 3 თვე რატიფიკაციის, მიღებისა თუ დამტკიცების სივლეების წარდგენიდან.

მუხლი 23

1. წინამდებარე კონვენციის ძალაში შესვლის შემდეგ ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს შეუძლია მოიწვიოს ნებისმიერი სხვა სახელმწიფო, ევროპის საბჭოს არაწევრი და აგრეთვე ევროპის ეკონომიკური თანამეგობრობა, შეუერთდეს წინამდებარე კონვენციას, უმრავლესობის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებით, როგორც ამას ითვალისწინებს ევროპის საბჭოს წესდების მუხლი 20 დ, კომიტეტში გაერთიანებული სახელმწიფოს წარმომადგენელთა ერთსულლოვანი მხარდაჭერით.

2. ნებისმიერი გაწევრიანებული სახელმწიფოსათვის ან ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობისათვის კონვენცია ძალაში შევა ევროპის საბჭოს განერალურ მდივანთან შეერთების სუიველის წარდგენიდან სამი თვის შემდეგ, მომდევნო თვის პირველ დღეს.

მუხლი 24

1. ყოველ სახელმწიფოს შეუძლია ხელმოწერის ან რატიფიკაციის, მიღებისა თუ დამტკიცების სუიველის წარდგენისას განსაზღვროს ტერიტორია ან ტერიტორიები, რომლებზეც ვრცელდება წინამდებარე კონვენციის მოქმედება.

2. ყოველ სახელმწიფოს შეუძლია, ნებისმიერ დროს განავრცოს წინამდებარე კონვენციის მოქმედება სხვა ტერიტორიაზე, ვიდრე ეს აღნიშნულია პირველ დეკლარაციაში, ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გავზავნილი დეკლარაციის მეშვეობით. კონვენცია ამ ტერიტორიასთან მიმართებაში ძალაში შევა ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანთან გაწ ახალი დეკლარაციის წარდგენიდან სამი თვის შემდეგ, მომდევნო თვის პირველ დღეს.

3. წინა ორი პარაგრაფის მიხედვით შესრულებული ნებისმიერი დეკლარაცია, რომელიც ეხება ტერიტორიებს, შეიძლება გაუქმებულ იქნას გენერალური მდივნის სახელზე გაკეთებული შეტყობინებით. გაუქმება ძალაში შევა გენერალური მდივნის შეტყობინების მიღების დღიდან სამი თვის შემდეგ, მომდევნო თვის პირველ დღეს.

მუხლი 25

1. ნებისმიერ სახელმწიფოს შეუძლია ხელმოწერის ან რატიფიკაციის, მიღების თუ დამტკიცების სუიველების წარდგენის მომენტში განაცხადოს, რომ იგი იტოვებს უფლებას, არ დაექვემდებაროს მთლიანად, თუ ნაწილობრივ მუხლი 4-ის გ და დ პარაგრაფების დებულებებს. სხვა შენიშვნები არ დაიშვება.

2. ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს, რომელმაც დათქმა გააკეთა წინა პარაგრაფის ძალით, შეუძლია გააუქმოს იგი მთლიანად თუ ნაწილობრივ ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე შეტყობინების გავზავნით. გაუქმება ძალაში შევა გენერალური მდივნის მიერ შეტყობინების მიღების დღიდან.

3. მხარე, რომელმაც დათქმა გააკეთა პირველი პარაგრაფის დებულებასთან დაკავშირებით, ვერ მოსთხოვს სხვა მხარეს მის შესრულებას. ამავე დროს, თუ შენიშვნა ნაწილობრივია ან პირობითი, მას შეუძლია ამ დებულების შესრულების მოთხოვნა, თუ კი მას იზიარებს.

მუხლი 26

1. ყოველ მონაწილე მხარეს აქვს უფლება დენონსაცია გაუკეთოს წინამდებარე კონვენციას ევროპის საბჭოს გენერალური მდივნის სახელზე გავზავნილი შეტყობინების მეშვეობით.

2. დენონსაცია ძალაში შევა გენერალური მდივნის მიერ შეტყობინების მიღების დღიდან 6 თვეში.

მუხლი 27

ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი შეატყობინებს ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებს, წინამდებარე კონვენციის წევრ, თუ გასაწევრიანებელ ყველა სახელმწიფოს და ევროპის ეკონომიკურ თანამშრომლობას:

- ა) ყოველ ხელმოწერას;
- ბ) რატიფიკაციის, მიღებისა თუ დამტკიცების სუიველების ყოველ წარდგენას;
- გ) წინამდებარე კონვენციის ყოველ ძალაში შესვლას, მისი 22, 23 და 24 მუხლების შესატყვისად;

დ) ყოველ სხვა აქტს, შეტყობინებას, თუ ინფორმაციას, რომელსაც კავშირი ექნება წინამდებარე კონვენციასთან, რის დასტურადაც ქვემოთ ხელისმომწერებმა, შესაბამისი უფლებამოსილებით აღჭურვილებმა, მოაწერეს ხელი წინამდებარე კონვენციას.

შესრულებულია ქ. გრანადაში, 1985 წლის 3 ოქტომბერს, ორ ეგზემპლარად ფრანგულ და ინგლისურ ენებზე, ამასთან თრივე ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს.

ერთ ეგზემპლარად, რომელიც მოთავსდება ევროსაბჭოს არქივებში. ევროპის საბჭოს გენერალური მდივანი გადასცემს დამოწმებულ ასლებს ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებს. წინამდებარე კონვენციის წევრ თუ გასაწევრიანებელ ყველა სახელმწიფოს და ევროპის ეკონომიკურ თანამეგობრობას.